

DONDRERSLAG 18

KNIPSELS

EEN UITGAVE VAN DE SECTIE VOORLICHTING NTC

Oefening Donderslag van start

DEN HAAG — De jaarlijks terugkerende landmachtmobilisatie-oefening Donderslag 18 is vandaag van start gegaan. Opgeroepen zijn circa 1000 personeel van het

Oefening Donderslag 18 op vliegveld Valkenburg

Eenzaam zit de soldaat op een stretcher in Gisteren is de jaarlijks terugkerende mobilisatie-oefening Donderslag 18 van start gegaan. Zo'n duizend man van het 327ste infanterie bataljon zijn opgeroepen in het levingscentrum.

n-
de
len
ler-
nog
ete-
ird.
jaar-
e nu
t ge-
afan-
i de
opge-
leden
dit

op
in Zuid-
voerder van
derslag in het lev-
centrum.
De opgeroepen kunnen
daag melden bij drie punten in
sterdam, Nieuw-Vennep en
gom. Tegen zeven uur
kwamen de zogenaamde
guren - het militaire
feurs - al in de
benodigde
roep

OP WACHT IN DE BLUBBER

verboden toegang militaire bewaking

ompu-
week tij-
oefening Don-
327e infanterie-be-
bataljon. Tegen heug en
moesten „onze jongens“ zich
van huis en haard zien los te ruk-
ken, om de legerleiding aan te to-
nen, dat ze in tijden van nood in
no time hun mannetje kunnen
staan. Dat viel dus knap tegen.
... die in de

anderson
Donderslag van start
keer, het beveligen van een v
ald. Daarvoor is de keuze
hand, aldus
spes

KONINKLIJKE LANDMACHT
NATIONAAL TERRITORIAAL COMMANDANT

Postadres:
Postbus 1081
2800 BB Gouda

Telefoon:
01820 - 18444

uw kenmerk

uw brief van

ons nummer

Gouda, 21 december 1987
Prins Willem-Alexanderkazerne
Groen van Prinsterersingel 44

bijlagen: knipsels

onderwerp: Donderslag 18

Aan

DEELNEMERS
DONDRSLAG 18

L.S.

U, als deelnemer aan de oefening "DONDRSLAG 18", heeft vermoedelijk weinig gemerkt van de publiciteit rond deze oefening. Het doet mij daarom genoegen u deze persbundel te kunnen aanbieden.

De resultaten en de eerste evaluatie zijn verwoord in het gevoegde artikel in de Defensiekrant van 3 december j.l..

Gaarne zeg ik dank voor uw loyale medewerking aan deze oefening. Voorts wens ik u en de uwen prettige kerstdagen en een voorspoedig 1988.

DE NATIONAAL TERRITORIAAL COMMANDANT
VOOR DEZE

J.C. Kusters
Kolonel

anp171 4 oin 205 841-bx
 defensie., den Haag-defensie-donderstag

oefening donderstag van start

den Haag (anp) - de jaarlijks terugkerende Landmachtmobilisatie-oefening donderstag 18 gaat dinsdag weer van start. Opgeroepen zijn circa 1000 man mobilisabel personeel van het 327ste infanteriebeveiligingsbataljon. Dit bataljon behoort tot de zogenaamde territoriale eenheden die na mobilisatie havens en vliegvelden moeten beveiligen. Een defensie-woordvoerder heeft dit maandag meegedeeld.

het personeel is maandag per aantekende brief opgeroepen. De oproep wordt dinsdagochtend ondersteund door oproepen via de radionieuwsdienst om 07.00 uur, 07.30 uur en 08.00 uur. Ook televisie teletekst zal de oproep vermelden. Sleutelfunctionarissen als officieren, onderofficieren en chauffeurs dienen zich per eerste reisgelegenheid na 07.00 uur naar hun opkomstlokatie te verplaatsen. Het overige personeel dient te reizen na 13.00 uur. De bus-stations van aankomst zijn nieuw-venneo en hoofddorp, aldus defensie.

als mobilisatie-opkomstcentra zijn aangewezen het militaire complex nieuwe meer aan de oude Haagseweg te Amsterdam, het militaire magazijn te Hillegom en een industriehal aan de Noorderdreef te Nieuw-venneo. In de loop van woensdagochtend moet het bataljon gereed zijn. Tot donderdag 27 november krijgt het bataljon de taktische test het marinevliegkamp Valkenburg te Katwijk aan zee te beveiligen. Tevens zullen schietvaardigheidstesten worden gehouden in het infanterieschietkamp de Narskamp, het artillerieschietkamp te Oudebroek en op de schietbaan Waalsdorp in Den Haag.

de demobilisatie moet vrijdag 27 november rond het middaguur voltooid zijn. Het doel van de oefening is het oefenen van de mobilisatie-opkomstprocedures van de Koninklijke Landmacht. De oefening moet tevens aantonen dat het gehanteerde systeem van betrekkelijk korte diensttijden en relatief veel mobilisabele eenheden nog steeds verantwoord is. Dit is alleen het geval als het opgeroepen personeel snel blijkt op te komen en wordt aangetoond dat alle deelnemers hun militaire vaardigheid nog voldoende beheersen, aldus de woordvoerder.

231740 nov 87

• Op het station van Nieuw-Vennep arriveerden vanochtend al de eerste deelnemers aan de mobilisatie-oefening Donderslag 18.
(foto Jan Holvast)

Oefening Donderslag 18 op vliegveld Valkenburg

VALKENBURG/DEN HAAG - Het bewaken van het marinevliegkamp Valkenburg is de komende dagen de opdracht van ruim 1000 man, die vandaag zijn opgeroepen voor de mobilisatie-oefening Donderslag 18. Mobilisabel personeel van het 327ste infanteriebeveiligingsbataljon moest zich vandaag melden in Nieuw-Vennep, Hillegom en Amsterdam.

Het bataljon behoort tot de eenheden die na mobilisatie havens en vliegvelden moeten beveiligen. Voor het eerst is gekozen voor het marinevliegkamp Valkenburg, dat de rol van Schiphol 'speelt'. Volgens de defensievoorlichters in Valkenburg moeten de militairen hun stellingen rond het vliegveld betrekken en wordt er intensief gepatrouilleerd.

De twee toegangspoorten in het dorp Valkenburg worden niet gebruikt: alle manschappen arriveren vanaf morgenochtend via de hoofdingang in Katwijk. Burgemeester C. Sinke van Valkenburg verwacht weinig overlast van de oefening: "Er wordt natuurlijk met losse flodders geschoten en meer

gevolgen. Maar de Valkenburgers zijn wat geluidsoverlast betreft wat gewend".

De militairen zijn maar

aangetekende brief opgeroepen. De oproep werd ondersteund via de Radionieuwsdienst en Tele-tekst.

Als opkomstcentra zijn aangewezen het militaire complex Nieuwe Meer in Amsterdam, het militaire magazijn aan de Van Tetsstraat te Hillegom en een industriehal van de firma Vicon aan de Noorderdreef te Nieuw-Vennep. Vanmiddag werd begonnen met het uitreiken van de wapens. In de loop van morgenochtend moet het bataljon gereed zijn.

Behalve de beveiliging van het marinevliegkamp Valkenburg worden er schietvaardigheidstesten gehouden in De Harskamp, Oldebroek en op de schietbaan Waalsdorp in Den Haag. De demobilisatie moet vrijdag 27 november rond het middaguur voltooid zijn.

Defensie is tevreden met een opkomst van 900 van de 1000 manschappen. Aan het eind van de morgen hadden zich 160 mensen gemeld, dat is 18 procent. Volgens de woordvoerder is een dergelijk percentage normaal. Er waren zelfs al mensen die vanmorgen kwamen, terwijl ze zich pas 's middags moesten melden.

Voor mobilisatie- oefening duizend man opgeroepen

DEN HAAG (ANP) — Voor Donderslag, de jaarlijks terugkerende mobilisatie-oefening van de landmacht die vandaag begint, zijn ongeveer duizend man van het 327ste infanteriebeveiligingsbataljon opgeroepen. Dit bataljon behoort tot de eenheden die na mobilisatie havens en vliegvelden moeten beveiligen.

Het personeel is gisteren per aangetekende brief opgeroepen. Radio en Teletekst zullen de oproep vanochtend herhalen. Sleutfiguren bij de oefening, zoals officieren, onderofficieren en chauffeurs, dienen zich per eerste reisgelegenheid na zeven uur naar hun bestemming te begeven, de overigen na één uur 's middags.

Als opkomstcentra zijn aangewezen het militaire complex Nieuwe Meer aan de Oude Haagseweg te Amsterdam, het

militaire magazijn te Hillegom en een industriehal aan de Noorderdreef te Nieuw-Vennep.

In de loop van morgenochtend moet het bataljon op sterkte zijn. Tot donderdag 27 november krijgt het de taak om het marinevliegveld Valkenburg bij Katwijk aan Zee te beveiligen. Ook staan schietvaardigheidsproeven in de kampen De Harskamp en Oldebroek en op de schietbaan Waalsdorp in Den Haag op het programma.

Doel van de oefening is te testen of de opkomstprocedures bij mobilisaties van de Koninklijke Landmacht voldoende.

Oproep voor oefening Donderslag

Den Haag — Ongeveer duizend ex-militairen moeten vandaag opkomen voor een mobilisatie-oefening. Het betreft het 327ste infanterie-beveiligingsbataljon.

Dit behoort tot de eenheden, die na mobilisatie havens en vliegvelden moeten beveiligen.

Het personeel is gisteren per aangetekende brief opgeroepen voor deze jaarlijkse oefening Donderslag. De oproep is vanmorgen op radio en televisie (Teletekst) herhaald.

Vanmorgen moesten officieren, onderofficieren en chauffeurs zich melden, vanmiddag de overigen. De opkomstcentra zijn het militaire complex Nieuwe Meer in Amsterdam, het militaire magazijn in Hillegom en een industriehal in Nieuw-Vennep.

In de loop van morgenochtend moet het bataljon gereed zijn.

Tot donderdag krijgt het de tactische test het marinevliegveld Valkenburg in Katwijk aan Zee te beveiligen. Tevens zullen schietvaardigheidstesten worden gehouden in De Harskamp, in Oldebroek en op de schietbaan Waalsdorp in Den Haag. De demobilisatie moet vrijdag rond het middaguur zijn voltooid.

Oefening Donderslag van start

(Van een onzer verslaggeefsters)
AMSTERDAM — Ruim negenhonderd mensen zijn vanmorgen via de radio opgeroepen zich te melden voor de militaire oefening Donderslag. Gisteren werden aan de nog onwetende deelnemers al aangetekende expresse-brieven verstuurd. De operatie Donderslag is een jaarlijks terugkerende oefening, die nu voor het achttiende keer wordt gehouden. Dit keer is het 327ste infanterie beveiligingsbataljon aan de beurt. "Ze worden getraind, opgefrist in hun militaire vaardigheden waaronder patrouilleren en, dit

keer, het beveiligen van een vliegveld. Daarvoor is de keuze gevallen op het marinevliegveld Valkenburg in Zuid-Holland," aldus een woordvoerder van het speciaal voor Donderslag in het leven geroepen perscentrum.

De opgeroepen kunnen zich vandaag melden bij drie punten in Amsterdam, Nieuw-Vennep en Hillegom. Tegen zeven uur vanmorgen kwamen de zogenaamde 'sleutfiguren' - het militair kader en chauffeurs - al in actie. Zij brachten het benodigde materieel naar de oproeppunten.

Opkomst bij Donderslag valt tegen

Den Haag — De opkomst bij de mobilisatie-oefening Donderslag valt tegen. Rond middernacht waren 667 mannen opgekomen, slechts 76 procent.

Volgens een woordvoerder van het ministerie van defensie was de opkomst in de vorige jaren hoger. Het 327ste infanterie-beveiligingsbataljon behoort tot de eenheden, die na mobilisatie havens en vliegvelden moeten beveiligen.

De oefening, die gisteren startte, wordt vrijdag afgesloten.

Oefening Donderslag van start

NIEUW-VENNEP — De jaarlijks terugkerende landmachtmobilisatie-oefening Donderslag 18 is vandaag weer van start gegaan. Opgeroepen zijn circa 1000 man personeel van het 327ste infanterie-beveiligingsbataljon. Dit bataljon behoort tot de zogenaamde territoriale eenheden die na mobilisatie havens en vliegvelden moeten beveiligen.

Sleutelfunctionarissen als officieren, onderofficieren en chauffeurs dienden zich vandaag per eerste reisgelegenheid na 07.00 uur naar hun opkomstlokatie te verplaatsen. Het overige personeel moest na 13.00 uur reizen. De mobilisatie-opkomstcentra zijn een industriehal aan de Noorderdreef te Nieuw-Vennep, het militaire magazijn te Hillegom en het militaire complex Nieuwe Meer te Amsterdam. In de loop van morgenochtend moet het bataljon gereed zijn. Tot donderdag krijgt het bataljon de taktische test het marinevliegveld Valkenburg te Katwijk aan Zee te beveiligen. Tevens zullen schietvaardigheidstesten worden gehouden in het infanterieschietkamp De Harskamp, in het artillerieschietkamp te Oldebroek en op de schietbaan Waalsdorp in Den Haag. De demobilisatie moet vrijdag rond het middaguur voltooid zijn.

Oefening Donderslag begint

DEN HAAG — Ongeveer duizend militairen van het 327ste infanteriebeveiligingsbataljon zijn opgeroepen zich dinsdag te melden voor de oefening Donderslag. Deze landmachtmobilisatie-oefening wordt jaarlijks gehouden. Het bataljon behoort tot de zogenaamde territoriale eenheden die na mobilisatie havens en vliegvelden moeten beveiligen.

Oproep voor oefening Donderslag

Den Haag — Ongeveer duizend ex-militairen moeten vandaag opkomen voor een mobilisatie-oefening. Het betreft het 327ste infanterie-beveiligingsbataljon.

Dit behoort tot de eenheden, die na mobilisatie havens en vliegvelden moeten beveiligen.

Het personeel is gisteren per aangetekende brief opgeroepen voor deze jaarlijkse oefening Donderslag. De oproep is vanmorgen op radio en televisie (Teletekst) herhaald.

Vanmorgen moesten officieren, onderofficieren en chauffeurs zich melden, vanmiddag de overigen. De opkomstcentra zijn het militaire complex Nieuwe Meer in Amsterdam, het militaire magazijn in Hillegom en een industriehal in Nieuw-Vennep.

In de loop van morgenochtend moet het bataljon gereed zijn.

Tot donderdag krijgt het de taktische test het marinevliegveld Valkenburg in Katwijk aan Zee te beveiligen. Tevens zullen schietvaardigheidstesten worden gehouden in De Harskamp, in Oldebroek en op de schietbaan Waalsdorp in Den Haag. De demobilisatie moet vrijdag rond het middaguur zijn voltooid.

Donderslag is begonnen

DEN HAAG — De jaarlijks terugkerende landmachtmobilisatie-oefening Donderslag 18 is vandaag weer begonnen. Opgeroepen zijn circa 1000 man mobilisabel personeel van het 327ste infanteriebeveiligingsbataljon. Dit bataljon behoort tot de zogenaamde territoriale eenheden die na mobilisatie havens en vliegvelden

moeten beveiligen. Een Defensie-woordvoerder heeft dit gisteren meegedeeld. Het personeel is gisteren per aangetekende brief opgeroepen. De oproep is vanmorgen ondersteund door oproepen via de Radionieuwsdienst om 07.00 uur, 07.30 uur en 08.00 uur. Ook Teletekst zal de oproep vermelden.

Soldaten op herhaling

Dienstplichtigen melden zich in een tent in een industriehal in Nieuw-Vennep. Gisteren riep het ministerie van defensie duizend soldaten op voor de mobilisatieoefening Donderslag 18. Vrijdag mogen zij weer naar huis toe. In de tussentijd lopen de soldaten wacht en krijgen zij schietoefeningen.

FOTO: ANP

HET PAROOL 25 NOV '87

Wachten op maten voor oefening

Nog eenzaam zit een soldaat op een veldbed in een industriehal in Nieuw-Vennep. Het duurde niet lang gisteren of de hal krioelde van de militairen, die deelnamen aan de jaarlijks terugkerende mobilisatieoefening Donderslag van de landmacht.

FOTO ANP

Wachten op de maatjes voor operatie Donderslag

Enzaam zit de soldaat op een stretcher in de industriehal in Nieuw-Vennep te wachten op zijn maatjes. Gisteren is de jaarlijks terugkerende mobilisatie-oefening voor de landmacht 'Donderslag' van start gegaan. Zo'n duizend man van het 327ste infanteriebataljon werden daarvoor per aangetekende brief en via de radio opgeroepen.

FOTO ANP

ALG. DAGBLAD 25 NOV '87

DR. EN ASSER. CRT. 25 NOV '87

★ De snelle opkomers hadden gistermorgen vroeg nog even de tijd om zich verloren te voelen. Veilinghal in Nieuw-Vennep. In de loop van de dag kregen ze gezelschap van honderden collega's. Het ministerie van defensie is zeer tevreden over de opkomst voor de jaarlijkse mobilisatie-oefening van de landmacht Donderslag 18. Gisteren had zich aan het begin van de avond al 80 procent van de ongeveer 1000 opgeroepen gemeld. Ze behoren tot het 327ste Infanterie-beveiligingsbataljon. Vandaag vertrekken de militairen onder meer naar het marinevliegveld Valkenburg bij Katwijk aan Zee om mee te helpen bij de beveiliging. Ook worden vandaag en morgen schietoefeningen gehouden in het infanterie-schietkamp De Harskamp, een schietbaan in Oldebroek en op de schietbaan Waalsdorp in Den Haag.

(Foto Paul Vreëker)

Wachten op de strijdmakkers

▲ Even een oefeningetje tussen door voor de 1000 soldaten van het 327ste infanterie-beveiligingsbataljon. Hun oproep via aangetekende brieven en per radio kwam als een donderslag bij heldere hemel en gisteren moesten

zij zich als de bliksem melden in Nieuw-Vennep. Deze soldaat was haantje de vroegste en wachtte bij het kriecken van de dag op een stretcher in een nog verlaten industriehal op zijn strijdmakkers.

VRJIE VOLK 25 NOV '87

HIJ WAS DE EERSTE

Enzaam en alleen zit deze soldaat op zijn maten te wachten die moeten meedoen aan de landmachtmobilisatieoefening Donderslag. Die oefening is gisteren van start gegaan. In een industriehal in Nieuw-Vennep wachtte hij op zijn stretcher op de komst van de andere militairen. (Foto ANP)

6

OP WACHT IN DE BLUBBER

• Op wacht staan is in het leger al niet erg populair, maar de hele dag een verlaten, blubberig stuk polderterrein bij Nieuw-Vennep tegen indringers moeten beschermen, lijkt méér dan vervelend.

Toch keken de dienstplichtige soldaten Van Santen (l) en Tegelaar niet al te somber. Zij waren ingeschakeld in afwachting van de jaarlijkse mobilisatie-oefening Donderslag, waarvoor deze keer duizend man van het 327e infanteriebe-

veiligingsbataljon waren opgeroepen.

Dit bataljon behoort tot de zogenaamde territoriale eenheden die na mobilisatie havens en vliegvelden beveiligen.

De militairen kwamen gisteren samen in Amsterdam, Hillegom en Nieuw-Vennep. Maandag waren ze per aangezekende brief op de hoogte gebracht.

Foto: Johannes Dalhuijsen

DEFENSIE KRANT 3 DEC 1987

Dit jaar slechts een 'kleine' Donderslag. Na de grote mobilisatieoefening van vorig jaar, deed men het dit jaar wat kalmpjes aan. Er werd slechts één infanteriebeveiligingsbataljon opgeroepen. Hoewel niet alles van een leien dakje ging, verliep de oefening naar wens. De doelstelling dat binnen 36 uur na de op-

roep de operationele stellingen betrokken moeten kunnen worden werd ruimschoots gehaald. Op de middenpagina's een verslag over de oefening waar de 'oude stompen' het moesten opnemen tegen een deskundige oefenvijand op het vliegveld Valkenburg.

7

Opkomst mobilisatie-oefening Donderslag 18 minder dan 80 procent

'Het is oorlog, ik moet naar m'n mannen'

VALKENBURG - Bewapend met een bazooka en mitrailleurs liggen wee soldaten naast de toegangsbrug naar het marinevliegveld Valkenburg. Op tal van andere plaatsen rond het vliegveld liggen soldaten in het drassige gras of lozen wacht. Buiten de basis rijden net mitrailleurs uitgeruste jeeps rond. De beveiliging door de landmacht is scherp: zelfs de mariniers van het vliegveld lopen met speciale pasjes en armbanden rond. Met de mobilisatie-oefening Donderslag 18 heeft de landmacht naast letterlijk het marinekamp be-

door
Frans van den Berg

"Het is oorlog. Ik moet nu de manschappen bezoeken", schuift de commandant van de Bravocompagnie de vragen van de pers door naar de eerste luitenant P.J. van den Akker. Zijn compagnie heeft tot taak een derde deel van het vliegveld te bewaken. Daaronder valt de hoofdtoegang aan de zijde van Katwijk, de radarinstallatie en de kerosine-opslagplaats.

Dik ingepakt lopen de man-

schappen langdurig wacht. Ook de commandotent, waar het behaaglijk warm is, wordt bewaakt. De soldaten maken daarvoor dankbaar gebruik van een oude bunker, zodat zij niet in het drassige gras hoeven te liggen. In een gebouw van de marine kunnen de andere leden van de compagnie slapen, videokijken, eten en een warme douche nemen. Pas vrijdag rond het middaguur wordt de herhalingsoefening beëindigd.

Sabotage

De Bravocompagnie behoort samen met nog drie compagnieën tot het 327ste Infanteriebeveiligingsbataljon. Dit commando moet na mobilisatie havens, vliegvelden en andere strategische objecten beveiligen. "We beschermen bij deze oefening de basis Valkenburg tegen saboteurs en indringers. We denken daarbij onder meer aan kleine Russische eenheden die zijn opgeleid om achter de vijandelijke lijnen sabotage-acties uit te voeren. Dergelijke zaken moeten wij zien te voorkomen", verduidelijkt Van den Akker de taak van zijn 150 manschappen.

Het commando werkt vanuit de opstelling dat de vijandelikheden

zich (nog) ver afspelen. "Met aanvallen vanuit de lucht of het droppen van parachutisten, houden we wel rekening, maar alleen kunnen we daar weinig tegen doen. Dat is meer een taak van andere legeronderdelen, zoals het luchtafweerschut", meent Van den Akker.

De luitenant heeft na zijn melding van dinsdagmorgen nog vrijwel geen oog dicht gedaan. "Dinsdagnacht kwamen nog mensen aan en werden de laatste jeeps, vrachtwagens en wapens opgehaald. De kaderleden zijn de hele tijd in touw geweest. Veel slaap zal ik de komende nachten ook niet krijgen, maar ik weet me staande te houden. Het is belangrijk dat ondermeer de chauffeurs wel enkele uren slapen", wijst Van den Akker op de verkeersveiligheid, terwijl op dat moment brigade-generaal Thomas de commandotent binnenstapt.

Voor de oefening en met de name de mobilisatie is ook vanuit het buitenland belangstelling. Zo zijn op de vliegbasis waarnemers uit Zweden, Denemarken en België aanwezig. De Zweden zijn zelfs met een eigen toestel naar Valkenburg gekomen. Behalve het Zweedse toestel maken ook heli-

kopters van de landmacht van het vliegveld gebruik. Het mag dan lijken alsof de landmacht de basis heeft bezet, het marinewerk moet ongestoord doorgaan. De 13 Orion vliegtuigen vliegen gewoon af en aan.

De Bravocompagnie is voor meer dan 85 procent compleet, deelt de luitenant trots mee. De andere drie groepen scoren lager. In totaal is minder dan 80 procent van de bijna 1000 opgeroepen militairen opgekomen. "Wat de oorzaak hiervan is moeten we nog uitzoeken. Het streven was een opkomst van 95 procent", vult defensievoorlichter Van der Louw aan. "Een deel van de afwezigen heeft zich afgemeld. Of dat terecht is zal later moeten blijken. Wanneer iemand zijn vrouw op het punt staat te bevallen of wanneer iemand deze week een examen moet doen, dan is dat een geldige reden".

Daarnaast zijn er mobilisten die helemaal niets van zich hebben laten horen. "De marrechassees zal die zaken onderzoeken. Men is tenslotte wettelijk verplicht op herhaling te gaan. Wanneer iemand opzettelijk niet is gekomen, dan gaat

LEIDSCHE DAGBLAD 26 NOV '87

• Brigade-generaal Thomas (rechts) brengt een bliksembezoek aan de commandotent van de Bravocompagnie, die een derde deel van het vliegveld Valkenburg bewaakt. (foto Dick Hogewoning)

die zaak naar de kriegsraad. Een geldboete of een voorwaardelijke gevangenisstraf kan dan worden opgelegd", put Van der Louw uit zijn eigen ervaringen als lid van de

De voorlichter sluit niet uit dat de leeftijd van de opgeroepen mensen een rol speelt. "Bij voorgaande 'Donderslagen' werden dienstplichtigen opgeroepen die een half

ren. Nu hebben we een groep in de leeftijd van 26 en 27 jaar en dat is al vrij oud. We zijn dan ook benieuwd of ze alle kennis van de veiliging en de schietvaardigheden nog paraat

OPKOMST MOBILISATIE-OEFENING DONDRSLAG VALT TEGEN

„Ik kan niet, mijn vriendin zit in de Soundmix-show”

WASSENAAR/VALKENBURG — „Ik kan niet komen, ik heb griep. En tot overmaat van ramp ook nog diarree”. Even later vraagt een andere plotseling opgeroepen buitengewoon dienstplichtig soldaat telefonisch vrijstelling „want mijn vriendin zit in de de Soundmixshow. Ik kan echt niet”. Behalve de gebruikelijke ziektegevallen kreeg het acht man tellende „Bureau Uitstel” gisteren de meest uiteenlopende en vreemdsoortige verzoeken om uitstel van opkomst voor de mobilisatie-oefening donderslag.

Voor velen komt de oproep om vier dagen op oefening te gaan als een ware donderslag bij heldere hemel. „Veel mannen willen hun werk niet in de steek laten. Opvallend is dat de jongens die werkzaam zijn in de computerbranche het felst spetteren. Wij krijgen dan te horen dat niemand anders met de computer overweg kan en als zij weg zijn het hele bedrijf plat ligt. Het bureau „uitstel opkomst” gaat

er echter van uit dat niemand onmisbaar is. Een goed georganiseerd bedrijf is berekend op het wegvallen of ziekte van een medewerker”.

Voor majoor Albers kwam het bericht op zijn werk dat hij zijn vrouw eventjes moest bellen niet onverwacht. „Ik kan ieder moment grootvader worden, dus ik had wel zo'n telefoontje verwacht. In plaats van de mededeling dat mijn kleinkind was geboren werd ik er aan herinnerd dat ik tot het 327ste Infanteriebeveiligingsbataljon behoor”.

Doorzichtige smoes

Om de mobilisatie-eenheden van buitengewoon dienstplichtigen te testen was de oefening Donderslag ontwikkeld, maar lang niet elke dienstplichtige had veel zin om het vaderland te dienen en probeerde er met een meer of minder doorzichtige smoes onderuit te komen. Onderdeel van de oefening is onder meer de beveiliging van Vliegkamp Valkenburg. Majoor Van der Louw was gistermiddag niet helemaal tevreden met de opkomst. „Er zijn 1006 mannen opgeroepen, aan 74 is uitstel verleend. Dan hadden er 932 moeten komen opdagen, maar met 93 procent opkomst waren we ook al te-

vrede geweest. Dat zou 873 man zijn geweest. Er zijn er echter slechts 696 verschenen en dat is maar 80 procent. Het tekort is dus 183 mannen. Die 15 procent lagere opkomst stelt ons erg teleur. Door het onverkleerbare lage opkomstpercentage missen we nu chauffeurs en koks”.

„Is het oproepsysteem wel goed geweest, ligt het aan de motivatie, waarom zoveel minder als bij andere mobilisatieoefeningen? Dat zijn de vragen waar we nu in de volgende weken antwoord op willen hebben”. Majoor Van der Louw wijst er tevens op dat bij vorige „Donderslagen” het ging om soldaten die gemiddeld drie jaar de Landmacht hadden verlaten. Bij het 327ste beveiligingsbataljon gaat het om soldaten en officieren die gemiddeld acht tot tien jaar geleden afwaaiden.

Veldkeuken

Voor de 700 man wordt gekookt op het complex aan de Maaldrift in Wassenaar. In drie grote legergroene tenten worden branders ingegraven en „de avondag” klaar gemaakt. Zuurkool met worst en aardappelen. Bart van Minnen, in het dagelijks leven keizer in Rotterdam: „De stivige wind heeft ons parten gespeeld, daarom zijn we wat later klaar met koken. Verder gaat het best, al is het niet leuk zo uit je werkt te worden gerukt”.

Op vliegveld Valkenburg zijn tientallen bewakingsposten opgesteld, bemand met drie tot zes man bewapend met een geweer of mitrailleur. De beroepsmilitair Kapitein Omloo, verbindingsofficier tussen de commandant Kolonel Geerts en de uitvoerenden: „Met deze oefening zijn we weken bezig geweest. Je kan nog zo mooi alles op papier regelen, bij de werkelijkheid weten we pas wat er hapert. Van die fouten en haperingen moeten we lering trekken”. De uit Utrecht afkomstige soldaat Achterberg heeft een andere zienswijze, mede ingegeven door de snepend koude wind: „Onzin! Deze oefening waarbij een paar honderd man voor vier dagen uit hun werk wordt gerukt. Dat had toch ook allemaal op papier nagespeeld kunnen worden”.

Schietsen

Op dinsdag zijn de opgeroepen eenheden zelijk door-

Klompend op wacht tijdens de oefening Donderslag.

drie mobilisatieopkomstcentra vertrokken. De „hallo's” en „wat doe jij nu” waren daar telkens weer te horen. In Amsterdam, een magazijn in Hillegom en de VICON-industrieel in Nieuw-Vennep kregen de militairen hun wapens en andere uitrustingsstukken in de hand gedrukt en begon een lange tijd van wachten. Woensdagochtend vertrokken de eerste eenheden van het beveiligingsbataljon naar het marine Vliegkamp Valkenburg, terwijl andere eenheden zelijk door-

den naar het militair schietterrein „de Harskamp”, het schietkamp in Oldenbroek en de schietbaan op de Wansdorpervlakte nabij Scheveningen. De chauffeurs van de betrokken 130 voertuigen kregen voor dat ze op de weg gaan nog een rijtest. Vanavond is de oefening afgelopen en volgt een „reüniefeest” op Vliegkamp Valkenburg waarna 700 mannen van het bewakingsbataljon morgen weer huiswaarts keren. Een op wachtlopende blauwbekende soldaat: „Ik moet

daar de hele tijd aan denken: thuis bij de kachel, TV en het vrouwtje. Ik heb al genoeg modder gezien en kou geleden. En toch, als je je oude maten na zoveel jaar terug ziet, is dat best leuk. Het doorbrengen van deze week had ik echter graag anders gedaan. Deze week had ik vrij genomen om met vrouw en kinderen een weekje in een vakantiehuisje van Centropares door te brengen. Ik ben benieuwd of ik mijn geld terug krijg”.

FRANS MICKLINGHOFF

Wachten tot dat je weer naar huis mag. Daar kwam de mobilisatie oefening voor velen op neer.

„DONDERSLAG” KOST RUIM HALF MILJOEN

VALKENBURG — De mobilisatie-oefening Donderslag 18 heeft ruim een half miljoen gulden gekost. Dit zegt luitenant-kolonel Horstmeier, commandant van het 327e infanteriebeveiligingsbataljon van Valkenburg.

Hierin zijn ook de kosten begrepen van het repareren van het toegangshek naar het vliegveld Valkenburg. Om de mobilisatie-oefening zo echt mogelijk te doen lijken, werden de soldaten van het beveiligingsbataljon geconfronteerd met demonstranten die de „vijfde kolonne” moesten uitbeelden.

De demonstranten, soldaten van hetzelfde beveiligingsbataljon in burgerplunje, getooid met spandoeken en pamfletten demonstreerden „zeer realistisch” tegen de vijand. Enkelen ketenden zich vast aan de omheining van de vliegbasis Valkenburg. Bij de schermutselingen die daarop ontstonden, werd het toegangshek van de vliegbasis ontzet en enkele demonstranten knipten een gat in de omheining.

Volgens luitenant-kolonel Horstmeier zal de landmacht de gemaakte schade aan de marine vergoeden. „Het geld blijft bij defensie; we praten over hooguit enkele honderden gulden, op een bedrag van een half miljoen. Het is het alleszins waard geweest. De oefening heeft volledig beantwoord aan de doelstelling; het testen van de mobilisatiesnelheid. Tijdens deze oefening zijn totaal geen ongelukken gebeurd. De mannen hebben, ondanks onverwacht uit hun werk gerukt te worden, slecht en koud weer en weinig slaap een enorme inzet en motivatie getoond. Voor mij kwam de oproep even onverwacht als voor de manschappen”.

■ DEN HAAG — De jaarlijks terugkerende landmachtmobilisatie-oefening Donderslag 18 is vandaag weer van start gegaan. Opgeroepen zijn circa duizend man mobilisabel personeel van het 327e infanteriebeveiligingsbataljon. Dit bataljon behoort tot de zogenaamde territoriale eenheden die na mobilisatie havens en vliegvelden moeten beveiligen. Een defensie-woordvoerder heeft dit gisteren meegedeeld.

BINNENHOF 28 NOV 1987

Gebruikersvriendelijk?

Wat heeft een herhalingsoefening bij het leger te maken met gebruikersvriendelijkheid van computers? Alles, zo bleek deze week tijdens de mobilisatie-oefening Donderslag van het 327e infanteriebeveiligingsbataljon. Tegen heug en meug moesten „onze jongens” zich van huis en haard zien los te rukken, om de legerleiding aan te tonen, dat ze in tijden van nood in no time hun mannetje kunnen staan. Dat viel dus knap tegen.

Vooraf onder degenen die in de automatisering werken, was de animo groot, maar niet heus. Uit die hoek kwamen de meeste vragen om uitstel. „Omdat niemand anders op de zaak met de computers overweg kan”, was de veelgehoorde reden. Ofwel het was een smoes die het in de jaren '60 en '70 nog wel aardig had gedaan, ofwel de huidige computers zijn nog dermate mens-onvriendelijk, dat de heren nog wel eens gelijk zouden kunnen hebben. We zullen zien of de heren IBM, Wang, Philips, Tulip en Siemens om een paar dwarsstraten te noemen, de handschoenen durven oppakken.

Donderslag 18 gaf stof tot nadenken

'We hebben veel geleerd . . .'

Aankomst per trein

Kou, een tegenvallende opkomst, tijdnood, een zeer gemotiveerde en deskundige oefenvijand, slecht zicht. Maar ook: veel 'ouwe stompen' die wel kwamen, omdat ze bijvoorbeeld de landsverdediging een warm hart toedragen, schietoefeningen die wel doorgingen, vijandpatrouilles die wel gepakt werden, warme maaltijden die wel op tijd waren en het ontmoeten van oude makkers. De jaarlijkse mobilisatie-oefening Donderslag werd vorige week voor de achttiende keer gehouden. De opkomst bleef zo'n tien procent onder de verwachting en ook tactisch ging niet alles van een leien dakje. „We hebben veel geleerd” was het commentaar van kolonel G. A. Geerts, de leider van de tactische oefening, nadat hij 'einde oefening' had gegeven.

Donderslag 18 was een kleine oefening, slechts één bataljon werd opgeroepen. Nieuw was dat het hier een bataljon met een territoriale bestemming betrof: 327 Infanteriebeveiligingsbataljon. De taak van deze eenheid is het beveiligen van grote objecten, zoals vliegvelden en haventerreinen, binnen de landsgrenzen. Het te beveiligen oefenobject was het Marinevliegveld Valkenburg, nabij Katwijk.

De mobilisatie-doelstelling voor een dergelijke territoriale eenheid is dat binnen 30 uur na de oproep de operationele stellingen betrokken moeten kunnen worden. Die doelstelling werd ruim schoots gebaald, ondanks de eerst tegenvallende opkomst waardoor enige vertragingen ontstonden. Zo waren er aanvankelijk te weinig chauffeurs en dat had zijn weer-

slag op de snelheid waarmee de eenheden uitgerust en gevoerd konden worden.

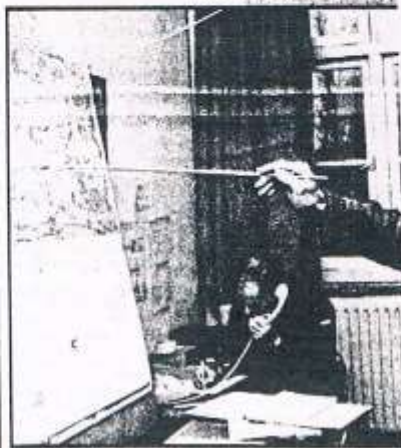
De deelnemers aan de oefening waren veelal al vijf jaar of meer de dienst uit. Zij hadden gedienst bij een paratroepeninfanterie-onderdeel in Duitsland. Opvallend was het grote aantal Libanon-ervarenen op de soms nogal krap geworden uni-

formen . . .

De vijand was 425 Infanteriebeveiligingscompagnie Van Heutsz uit De Lier; militairen die zich puur richtten op het beveiligen van grote objecten. Zij wisten daar dan ook meer van dan de herhalers en dat leidde tot diverse zotte situaties. Als NUB (Nederlandse Unie van Breda) organiseerden ze nogal wat demonstraties en sabotageacties.

Het begin

Het begin van de oefening was voor de meesten het be-

Kolonel Geerts bekijkt de situatie

ren van de oproep op de radio of het ontvangen van de oproepbrief. Het kwam echter ook voor dat mensen zoek waren, of wilden zijn. In één zo'n geval schijnt de ouders van de betreffende dienstplichtige met groeien zijn nieuwe adres te hebben doorgegeven: „Dat is goed voor de jongen...“

Andere moelden zich niet en konden dan steevast bezoek van de arts verwachten. Iedereen die niet kon of wilde komen kwam via de telefoon terecht bij het Bureau Uitzetel waar de ruzies voor het verzoek werden gewogen. Hoofd van dat bureau was majoor C. W. Eiderhorst. „Het vreemde deel dat wordt opgeroepen heft helemaal niet en komt gewoon, maar we krijgen hier toch wel veel telefoontjes. Zo belde de onderdirecteur van het nieuwe Scotland High Society dat hij echt niet kon komen omdat hij tegen de deadline van zijn blad aanzat. Dergelijke opmerkingen krijgen we veel, maar het komt voor iedereen slecht uit. Geen enkele baas is blij als hij op eens zonder aankondiging vooraf zijn mensen een week ziet vertrekken. Als mensen geen uitzetel krijgen en ze komen toch niet dan volgt de strafbaarstelling. Wij geven dat over aan de marshallen en die zoekt dat verder uit.“

Vijf auto's

Soldaat Gerard Valtink vertelde dinsdagmiddag om één uur op het perron in Nieuw-Vennep dat hij bij de afgesloten uitzetelovername hoorde: „Dit is de derde keer in drie jaar dat ik word opgeroepen. Ik heb mijn eigen autohandel en waarschijnlijk verkoop ik deze week vijf auto's minder dan ik gepland had. Dan sta je niet echt te springen om op herhaling te gaan.“

Samen met andere chauffeurs ging hij van het station naar de plaats van de rijtest. Instructeurs van de Rij- en Tractieschool in Eindhoven keken daar of de vierwheers- en Loro-chauffeurs ook overweg konden met de veel ouderwetser driesonners, éénsonners en Nekaf-jeeps waar de territoriale eenheden mee rijden.

„Je zet je hak op het gaspedaal en je toes op de starter

en dan sluit hij wel aan. Bij het terugschakelen naar de eerste versnelling moet je dubbel 'clutchen' en tussenquas geven. Weet je wat dat is? Kortom! J. W. J. Wolf legt het die dag voor de 20-veertig keer uit, met niet altijd veel succes. Ditmaal zat naast J. Jan Westraand hij hield in de jeep. Westraand weet alles van moderne elektronica, hij verzorgt het audioreguleer materiaal van een leraarsopleiding. Tegenover deze moderne mechanica staat hij duidelijk wat onovertuigend. Als het maar je rechter voet gaat het steeds sneller en zo gaat het met de meesters Wolf. „Het komt heel zelden voor dat we iemand moeten afschrijven.“

Vader en zoon

In het mobilisatiecomplex Mijdrecht handlen de chauffeurs de voertuigen en de benodigde inruisingsstukken op.

Drukke dagen voor complexcommandant adjudant Ruud van de Heuvel, die overigens plezier heeft in die drukte. „Voor ons duurt dat veel langer dan alleen de oefening. We zorgen ervoor dat alles in goede staat klaarstaat en na het inleveren wordt alles nagekeken en zondig gerepareerd voor het weer in de opslag gaat.“

„Ik vind dat oefenen nuttig, zo werken we toch met zijn allen aan het voorkomen van oeslag. Deze is extra leuk omdat Ruud van de Heuvel junior, mijn zoon, is opgeroepen. Hij wordt nu dus door mij uitgerust. Ik wist dat natuurlijk al weken van tevoren, maar ik heb het hem niet verteld.“ En daar wordt de adjudant door zijn mobilisatiecomplex van de dag geroepen. Hij springt op zijn dienstaftels en rijdt weg langs een rij ronkende jeeps.

Ondertussen is op een ander mobilisatiecomplex, Maaldrift, in Wassenaar, de keukengroep zeer actief. Er zijn sluisen uitgegraven waarin benzinevergoeters staan te loeten. Op roosters worden in grote

Op het Maaldrift bij Wassenaar

paansen de pepers, de groenten, de jus en het vlees bereid. Sergeant G. Meependonk, de commandant, is tevreden, de avondmaaltijd is op tijd klaar. „Dat was vsmiddag niet zo, we hadden veel last van de wind. De warmte waaide bij de branders weg. Nu hebben we de tenten min of meer ingesloten met voertuigen en camouflagesnetten en dat werkt.“ Soldaat G. Haarhuis trekt ondertussen met een brede grins het dekzeel van een gammel kokiende aardappelen. „Goed hé, klaremaakt door een vakman. Daar hebben ze mij voor genomen, want ik ben chauffeur/monteur, en dit is de eerste keer dat ik aan het koken ben...“

De wind snijdt

Op het vliegkamp zijn inmiddels de stellingen betrokken en werden patrouilles gelopen en poorten beveiligd. Alles in nauwe samenwerking met de mariniers die normaal het object beveiligen. De nor-

male routine van alledag moet immers ook doorgaan, de Orco-basis blijft tijdens de oefening gewoon operationeel. De wind snijdt, het is waterkoud. Sommigen zijn al anderhalf etmaal op, hier en daar slaat de demotivering toe. Tot groot genoegen van de vijand. Af en toe kunnen de Van Heutszmannen in een volkomen afwijkend tempo door de stellingen lopen, er wordt vriendelijk gevraagd bij welke compagnie zij horen.

Even beilen

Een ploegje van een man/biften in burger loopt midden in de nacht zelfs anderhalf uur over de starthoen, luid zingend en hertie makend. Zij kunnen ongehinderd de basis weer verlaten. Sergeant B. Aris van 422 IBC vertelt met zichtbaar genoegen dat ze zelfs een nog rouwer staaltje hebben uitgehaald: „Wij hebben bij een heelbel belangrijk punten bordjes neergezet om aan te geven

Actievoerders van het NUB

12

de het weer parten. Bij het ISK moest het schieten met de 81-millimeter mortieren telkens worden uitgesteld. Het zicht was te slecht, de doelen konden niet worden waargenomen. Wel kon worden geobserveerd met de 30 lichtgebodde mitrailleur op jeeps, met de hrenqun, en met de persoonlijke wapens.

Dikke boemen

In Oldenbroek ging het allemaal nog niet over de 300. Daar was er nog een 106-millimetergranaatwagentje. Het doel was om de grondmist soms alleen nog als wapen onttrekt te zijn, maar het was mogelijk om te zien of de 50-tracks die voor het richten worden gebruikt doel troffen. Daarna konden de dikke boemen eruit. Kapitein B. A. M. Güttenberg van het Opleidingscentrum Infanterie, aanwinst als toeschouwer, kon er weer helemaal enthousiast van worden. „Dat wapen mag dan vrij oud zijn, met moderne munitie en legermiddelen zou dit nog steeds een geducht anti-tank-wapen zijn.“ Al dat spektakel

allemaal waarschijnlijk wat minder. Hoewel ze in 1985 nog een normale herhalingsoefening hebben gehad. Ze zijn toen in drie vakken voorbereid op hun missie taak. Misschien is het goed om eens te kijken of ons mobiliteitsstroom voor territoriale eenheden wat aangepast zou moeten worden. Aan het doel om binnen zesendertig uur het bataljon operationeel te krijgen hebben we overtuigd vastgesteld. Het is niet te laat het te proberen om ooit.

Ook kolonel Geerts heeft reden om tevreden te zijn. De bevelvoering ging prima. Dat is belangrijk, de manier waarop een bevel van de oefenleiding het bataljon in gaat is vaak bepalend voor de uitvoering. Daarnaast was de coördinatie met de civiele autoriteiten, het vliegkamp en de maritieme prima. Het is natuurlijk jammer dat de bevelvoering minder goed ging, maar de oefenvormen aced bevel goed hoe vermoedheid en kon uitwerken op de reactietijden, zij konden dit werk

dat ze vernietigd waren. Daarna zijn we naar de stallet van de B-compagnie gegaan. Daar was niemand. Van daar uit hebben we eerste het telefoonnummer van de oefenleiding aangevraagd en gekregen en toen hebben we kolonel Geerts gebeld.

Soldaat M. Z. Veenstra (berhales) relativeert het verhaal: „Wij hebben anders vannacht wel jullie vaandrig gepakt toen hij met twee anderen de verkeerstoren wilde opluizen. Als je dan meerekent dat dit mijn eerste oefening is en dat ik in dienst tamboer was bij de Fuseliers Prinses Irene...“

Duidelijk is echter dat de vijand succes heeft gehad. Na afloop werden ze gecompliceerd door kolonel Geerts, die vertelde ook bij te zijn geweest met het beherste optreden. „In deze omstandigheden, met vermoede en koude mensen, is er niet zoveel nodig om echte knokpartijen te krijgen. Dat is geen enkele keer gebeurd“. En terwijl de oorlog woedde, was een gedeelte van de berhales op de schietkampen van Artillerie (Oldenbroek) en Infanterie (Harskamp) te vinden. Hier speel-

Paar gericht op het bevelen van de vijand.

Nog veel eren mee.

ket maakte het voor soldaat J. van Schie echter niet meer goed. „Wij hebben te lang niets gedaan. Het eten was laat, we zijn lang wakker geweest! Dit was mijn tweede herhalingsoefening, maar hierna kunnen ze het voor mij bekijken. Ik kom niet meer.“

Onbestelbaar

Kolonel J. C. Kuipers, leider van het mobiliteitsgedeelte van Doelgroep 14, was indertijd de ongeveer tien proeven te lage opkomst met antevreden. „Die lagere opkomst heeft waarschijnlijk iets te maken met het feit dat deze mannen al langer uit dienst zijn. Opleidend veel bijeenkomsten, maar als onbestelbaar, kennelijk was het adresbestand niet meer helemaal up to date. Bovendien heeft het s one deze groep

en konden dat heel goed gebruik maken van de omstandigheden.“

„Misschien is het verstandig om in het vervolg bij een dergelijke oefening de eenheden eerst weer even op te schudden, hun kennis op te frissen. De les die we geleerd hebben is wel dat bevelen belangrijk is, een creatieve opponent kan heel ver komen.“

TEKST: NIEK VAN DER HEIJDEN
FOTO'S: ALFRED TEMMER (AVDRM)

Ontbering tijdens oefening Donderslag

'Een beetje zon had wel gescheeld'

door RENÉ VAN LEUSDEN

De vermoeidheid staat op hun gezichten te lezen. Vijf gehelmde mannen, ongeveer 27 jaar, in een 'mitrailleur'snest' boven op een grote bunker aan de rand van marinebasis Valkenburg. Het is koud en het miezert. Zo staan ze al de hele dag én nacht op wacht. Slecht getogen en in twee nachten hooguit drie uur geslapen. Op herhaling: de 'ouwe hap' van lichting 1980 treft het niet.

Het is donderdagmiddag. Hoewel de jaarlijkse oefening 'Donderslag' de volgende dag officieel afloopt, zit het er bijna op voor de manschappen. Het vijftal behoort tot het 327ste infanterie-beveiligingsbataljon, dat na mobilisatie havens en vliegvelden moet bewaken. Maandag vonden ze in hun brievenbus een aangetekende brief. Of ze zich de volgende

dag wilden melden in een van de opkomstcentra.

„In totaal kreeg 1006 man zo'n oproep”, verklaart majoor N. van der Louw, hoofd van het perscentrum in een iets verderop gelegen gebouwtje, waar de temperatuur heel wat aangenamer is. „Van dat aantal viel al direct 81 man af. Je kunt van een chauffeur, die in Turkije verblijft, immers niet verwachten dat hij gehoor geeft aan zo'n oproep. We hoopten dat van de 915 overblijvende manschappen er 873 zouden komen. Het zijn er uiteindelijk 753 geworden, oftewel 86 procent”, zegt Van der Louw, die de opkomst aan de lage kant vindt. De 162 die zonder opgaaf van reden wegbleven, hangt een proces-verbaal boven het hoofd.

„Een beetje zon had misschien wel gescheeld”, verzucht een van de reservisten in het mitrailleur'snest op de bunker. De vijf bewakers kennen elkaar nog van een herhalingsoefe-

ning in Ossendrecht, ruim twee jaar geleden. Een van hen: „Dat zou de laatste zijn voor ons, zeiden ze toen. Dan begrijp je wel dat het bericht van maandag als een *donderslag* bij heldere hemel kwam”. Nee, ook hun werkgevers vonden het niet leuk.

Vijand

De aandacht van de wachten wordt even afgeleid als in de verte over een bemodderd weggetje langzaam een legertruck de basis nadert. Een denkbeeldige vijand? Enkele gewapende reservisten bij het hek wisselen woorden met de bestuurder en de truck maakt rechtsomkeert. Loos alarm. Vanmiddag was er wel even tumult bij het hek. Een groep 'demonstranten' trachtte binnen te komen, geen échte maar soldaten-op-herhaling in bur-

gerkledij. Je moet bij mobilisatie kennelijk op alles zijn voorbereid.

Met de bewapening deugt het volgens de vijf, van wie drie in het dagelijks leven het beroep metaalbewerker, verkoper en produktiemanager uitoefenen, al helemaal niet. De man achter een raketwerper haalt zijn schouders op en roept verontwaardigd: „Ik heb nog nooit met zo'n ding gewerkt”. Z'n 'maat' voegt er droogjes aan toe: „Nou ja, je kan er nog mee slaan”. „Hier”, zegt de soldaat bij de mitrailleur, „dit apparaat is nog uit 1942”. „Vóór of na Christus”, grapt een ander. Het gevoel voor humor heeft allerminst te lijden gehad onder de ontbering. Als de sergeant van het groepje uitlegt dat ze in tijden van oorlogsdreiging wacht moeten houden op Schiphol, wordt hij laconiek in de rede

gevallen met de opmerking: „Ja, in zo'n slurf. Dan ben je het snelst weg”.

Waalsdorp

Op de schietbaan Waalsdorp in de duinen bij Scheveningen heerst een ander klimaat. Het is een van de drie plaatsen in Nederland waar de schietvaardigheid van het '327ste-op-herhaling' wordt bijgespijkerd. Ongeveer achttien man van de Nationale Reserve, vrijwilligers, wacht er op een nieuwe vracht soldaten om hen te instrueren bij het schieten. Kapitein A. Monshouwer: „Er zouden er in totaal 120 komen, maar we hebben er ongeveer 35 gehad. Ik vrees dat het daarbij blijft”. Er is genoeg munitie over. Om de tijd te doden besluiten de instructeurs zelf maar te gaan schieten.

foto Theo Böhmers

• Instructeurs op de schietbaan Waalsdorp: ...bij gebrek aan soldaten zelf maar gaan schieten...